Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

IDUN

PRAKTISK VECKOTIDNING FÖR KVINNAN OCH HEMMET

Stockholm, Iduns Tryckeri Aktiebolag

N:r 40 (303) Fredagen den 6 oktober 1893. 6:te årg.

Prenumerationspris pr år:	Byrå:	Redaktör och utgifvare:	Utgifningstid:	Annonspris:
Idun med Modetidning och kolorerade planscher ..... kr. 9: — Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7: 50 Idun ensam ..... » 5: —	Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr (Aftonbladets hus.) Prenumeration sker å alla postanstalter i riket.	FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef 61 47	hvarje helgfri fredag. Lösnummerspris 15 öre (lösn:r endast för kompletteringar)	35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjadt tiotal stafv. Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad.

Minna Canth.

Den gamla satsen, att kvinnan vore lyckligare som reproducerande än som producerande konstnär, har icke i våra dagar samma berättigande som måhända förr, då inom det litterära området exempelvis en Georges Sand, en Anna Maria Lenngren och några få till voro de så godt som enda verkligt framstående. Jämnlikhetsmaximen har nu likställt kvinnan med mannen ej minst inom det andliga området. Där hvarest förr kutym och konventionalism smidde galler för vetandets portar, stå numera alla dörrar öppna, och det är blott individuella förutsättningar, som bestämma och afgöra framgången. Dramatiken har dock öfverhufvud taget intagit en mera obemärkt plats inom den nordiska kvinnliga litteraturen. Och då Thalias konst haft och har ett mångtal af utmärkta företräderskor, har den sceniska pegasen funnit endast få ryttarinnor, hvilka appläderats såsom fulländade inom den högre skolan. »Fröken Elisabeths», »Skådespelerskans» och »Kusinernas» författarinna var snart sagdt den första, som tog den dramatiska skriftställartygeln i säkra händer. Sedan dess har den väl inridna banan beträdts af flere framstående förmågor, till hvilkas lysande förtrupp Ann Charlott Edgren, Alfhild Agrell med flere hämtat lager och beröm.

I deras fotspår hafva många fortgått, och i de dagar, som nu växla, ljuder namnet Minna Canth med fullödig klang från de bräder, som skola föreställa världen. Denna finska, som såg dagen långt bakom Kuopio och nu lefver och verkar i denna stad, är utan tvifvel en af nordens märkligaste kvinnor. Själf skrifver hon i den biografi, som åtföljde hennes år 1888 publicerade »Bilder ur finska hem», att hennes lif ej företett något af intresse eller märklighet, men om också de yttre konturerna af Minna Canths lif icke erbjudit synnerligen skiftande facer,

En moder går ej helt ur tiden,
Då hennes lefnadsdag är liden
Och nedlagd hennes vandringsstaf:
Hon bor i minnets tabernakel
Uti förklaradt ljus som Rakel
Och talar ännu ur sin graf.

Charlotte Lindholm.

har hennes själslif förvisso haft många fler skiftningar, och för spänstigheten af hennes naturell, för tänjbarheten af hennes författarekynne tala öfvertygande de litterära alster, som hennes tanke danat. Med en kraft i handlingen, som är ovanlig, förenar hon en fantasirikedom och en psykologisk blick, som visserligen ibland förirrar sig i oväsentliga smådrag, men hufvudsakligen är både logisk och sann.

En utmärkande egenskap för Minna Canths diktning är den underström af opposition mot kvinnans nuvarande sociala ställning, som genomgår alla hennes arbeten. I »Arbetarens hustru» — som för några år sedan gick öfver Nya teaterns scen i Stockholm och väckte stort intresse — är kvinnan ett äkta tendensobjekt, och handlingen resulterar uti att hjältens hustru dör i följd af mannens brutala beteende, och såsom en coda till kompositionen ansluter sig ännu ett olycksfall: Kerttu, hjältens älskarinna, slutar på tukthuset — om därtill vansinnig eller ej, står fritt för gissningen. I »Sylvi», fru Canths sista arbete, som just nyligen gått öfver svensk scen, går författarinnan ännu längre. Hjältinnan börjar som ung fru, barnslig, söt och relativt oskuldsfull, men handlingen fortgår och växlar, och Sylvi växlar ock. Med förfärande hastighet mognar hon till kvinna, lidelsen fattar henne och i passionens yrande malström drunkna alla andra känslor i den enda alltuppslukande förnimmelsen, att hon med kropp och själ tillhör den, som hon högst af allt älskar. Hon inrymmer allt åt sin brottsliga böjelse — och katastrofen följer äfven i rask fart. Handlingen kulminerar i den strykninkapsel, hvarmed Sylvi förgiftar sin man för att befria sig från det band, som hindrar henne att tillhöra den andre. Emellertid följer straffet på brottet, och i sista akten finna vi Sylvi i fängelset. Dock ännu här — trots detta nyktrande uppvaknande ur kärleksruset — fullföljer hon sin älskogssjuka tankegång. Det är först sedan Viktor, föremålet för hennes lidelse, delgifvit henne sin förlofning med Karin, som Sylvis känslor taga en motsatt riktning, och — les extrêmes se touchent — stycket slutar med att mörderskan åkallar sitt offer med de ömmaste smeknamn, och den af kärleksyrseln undanskjutna tillgifvenheten för maken, »farbror-förmyndaren», återvänder i sin första ursprungliga form.

Minna Canths pjäser ha däri en stor förtjänst, att de lämna rum för utmärkta roller. Sylvia är rent af en glänsande roll för en intelligent skådespelerska, och Julia Håkanson har äfven i denna roll firat sannskyldiga triumfer. Fru Canths dialog är synnerligen ledig, på sina ställen af utmärkt illusion, specielt äro Sylvias repliker genomandade af en naturlighet, som verkar lefvande och inspirerade af äkta känsla.

»Arbetarens hustru» röjde en fantasirikedom, som är beundransvärd, om än tendensskrifveriet i denna pjäs sökt sitt aktuellaste uttryck.

Det är intressant att läsa, hvad Minna Canth skrifver om sig sig själf och sina åsikter om samhället.

»Jag föddes den 19 mars 1844 och uppväxte och blef bortklemad i ett då för tiden förmöget föräldrahem; gift vid tjuguett års ålder, blef jag änka vid tretiofem år, med sju barn, af hvilka det yngsta föddes nära sju månader efter min mans död. Då jag som ung moder stod inför lifvets heligaste kraf, rådlös, okunnig mer än någon så kallad bildad kvinna, då lärde jag mig att djupt förakta och fördöma det usla otyg, man kallar kvinnobildning. För hvarje svårt misstag jag begick vid barnens vård, för hvarje dyrköpt erfarenhet återkastade jag ansvaret på det eländiga lärosystem, hvilket, i stället för att bereda kvinnan till lifvet, drifver henne på ohjälpliga villospår. Det är ej någon lättsinnig omstörtningslusta, utan det hårda, allvarliga lifvet, som manar kvinnorna till opposition mot samhället, sådant det nu är. Och då orsaken ligger djupt, skola de ej heller veta af någon återgång eller reaktion, innan de hunnit sina sträfvandens mål. Ingen hänsyn till »bestående förhållanden», »historisk utveckling» eller »politisk klokhet» kan nödga dem att fortfarande uthärda orättvisor, så framt dem ej gifves rättighet att, genom deltagande i lagstiftningen, söka omgestalta dessa förhållanden och att såsom faktorer inverka på den historiska utvecklingens gång.»

Som häraf framgår, hör Minna Canth afgjordt till de så kallade framstegskvinnorna, hon är dock mindre revolutionär, än man efter hennes egna ord skulle kunna förmoda, och de demagogiska sentenserna i »Arbetarens hustru» hafva betydligt nivellerats uti senare arbeten. Otvätydigt står dock fast, att Minna Canth är en varmt tänkande, för kvinnosaken hängifvet intresserad målsman. Vidgad synkrets, generellare åskådning af samhällsordningen äfven *hitom* Kuopio skall tvifvelsutan mycket bidraga att åt Finlands förnämsta författarinna medföra den oväld i omdömet, hvarförutan ingen mening vinner tillbörligt gehör.

Minna Canth är alltför sund, hennes penna alltför saftig för att icke finna uttryck för det naturligt osökta i samhällskroppens tusende ställningar.

Hennes verksamhet som skriftställarinna står i sin middagshöjd — må fortsättningen icke uteblifva, och må den unga finska litteraturen ännu afvinna många äkta pärlor ur Suomidotterns, Minna Canths mångfrestande, talangfulla diktkonst.

Felix Lindberg.

Sen till, att *Idun med Modetidning* finnes hos alla edra bekanta!

Farväl!

Rundt om mig hvirfla de vissna blad,
och stormen sliter i kappan —
du står i höstsolens gyllne bad
och säger farväl från trappan.

Farväl min lilja, min ros, min jasmin —
farväl alla sommarnattsdrömmar!
Kring verandan glöder det vilda vin;
sin höstdräkt naturen sömmar.

Farväl ... När vi mötas härnäst igen
har frosten pudrat björkarnas grenar,
och rännilen somnat för länge sé'n
och sjunger ej mer bland mossiga stenar.

Farväl då, du sol, du sång i mitt lif —
dig också skall vintern i frosthvitt hölja:
salongernas dödande tidsfördrif
skola känslorna bort ur ditt hjärta skölja.

Du skall glömma de mörka granarnes sus
och stjärnornas spegling i drömtysta viken,
där andlös du valsar i kronornas ljus
med pulsar som slå uti takt med musiken.

Farväl... nej, ännu en enda kyss —
ett famntag, det allra sista!
Ditt hufvud lägg mot mitt hjärta — lyss!
du hör det är färdigt att brista.

Daniel Fallström.

Kärleksfattiga äktenskap.

Några ord till våra mödrar.

Man kan med skäl säga, att vår tid utmärker sig för stor vakenhet inom många områden. Man nöjer sig ej i allmänhet längre med det antagandet, att allt är väl beställdt, därför att de flesta anse det så, utan mången, åtminstone den mera tänkande, vill närmare skärskåda saker och förhållanden och bilda sig ett eget personligt omdöme om dem. Att detta i mångt och mycket innebär något godt, kunna vi ju ej förneka, men liksom så mycket annat godt har det äfven sitt onda med sig. Upprörande är det i sanning, då, såsom ofta sker, okunnigheten eller tanklösheten sätta sig till doms öfver ting, som den är för omogen och oerfaren att rätt fatta, än mindre kritisera.

Att sätta sig upp emot all auktoritet, äfven då den i sig innefattar tron på det ädla och upphöjda, är ju lika illa, ja mycket mera klandervärdt än att utan pröfning antaga

allt för godt, endast det har den allmänna meningens auktoritet att stödja sig på.

En naturlig följd af den vakenhet, som särskildt råder i vår tid, är att mycket talas och skrifves i ändamål att söka reformera inom olika områden, och då isynnerhet kvinnan i våra dagar äfven vill göra sin röst hörd, så följer häraf, att det henne närmast liggande, som ju i allmänhet är hemmet, blifvit föremål för en hel del mer eller mindre lyckade reformförsök.

Alla äro vi väl ense om, att, för att lyckas i någon mån omgestalta de missförhållanden, som råda inom hemmet, vi framför allt måste vända oss till mödrarna, då det ju är dessa, som till en stor del bestämma arten och bilda karaktären hos det uppväxande släktet. Å andra sidan får dock medgifvas, att tidsandan utöfvar sitt stora inflytande äfven inom hemmets område och särskildt på de unga, men detta förhållande bör vara ägnadt att väcka mödrarna till ännu större vaksamhet, på det att de må kunna stålsätta sina barns sinnen emot det, som är ondt i denna anda, men på samma gång vänja dem att pröfva och behålla det, som godt är.

För att nu hemmet skall blifva sådant det bör vara, så fordras i främsta rummet, att kärlek och harmoni råda inom detsamma, men huru kan detta blifva förhållandet om vid hemmets bildande, eller med andra ord äktenskapets ingående, större afseende fästes vid förmögenhet, en ansedd ställning i samhället med mera dylikt än vid verklig sympati och kärlek de unga emellan? Och här hafva mödrarna en stor skuld på sitt samvete. Huru mången mor söker ej rent af öfvertala sin unga dotter att föredraga den rike, ansedde friaren framför den, som ej äger dessa fördelar, men som hon dock ser, att flickans hjärta drages till.

Samma mor, som ej för allt i världen skulle tillåta sitt barn att umgås med den kvinna, som en gång af kärlek begått ett felsteg, tvekar ej att intala detta samma sitt barn att sälja sig själft för hela lifvet. Och hvarför gör hon detta? Jo, i de flesta fall emedan hon af klemighet och falsk ömhet vill tillförsäkra sin dotter ett bekvämt och bekymmerlöst lif. »Kärleken kommer nog sedan, då du väl är gift,» därmed tröstar hon den motsträfviga. Men tänk om den dock ej kommer sedan, hurudan blir då den unga makans lott? — Vi lämna nu helt och hållet ur räkningen de olyckliga fall, då kärleken verkligen »kommer sedan», men föremålet blir ett annat än maken. — Jo, mången gång blir hon en af dessa kvinnor, som visserligen till det yttre förekomma att vara lyckliga och kanske till och med lyckats intala sig själfva att de så äro, men hvilkas lif dock mer eller mindre missriktats. Deras naturliga anlag hafva ej blifvit utvecklade — kanske just till följd af denna eftersträfvade rikedom — och den unga kvinna, som under arbetet i hemmet för en älskad make kunnat blifva en god, lycklig och allvarlig människa, blir kanhända en ytlig, fåfäng och innehållslös världsdam.

Jag erkänner visst, att det finnes äktenskap, som börjat utan kärlek, och hvilka ändock blifvit lyckliga, men risken är i alla händelser så stor, att ingen kvinna borde våga den. I det dagliga samlifvet emellan man och hustru uppstå nog så många stötestenar, att det vill kärlek, ja mycken kärlek till, för att lyckan ej skall taga skada, ja kanske grusas. Hvarje moder borde därför, långt ifrån att öfvertala sin dotter, på det allvarligaste afråda henne ifrån att ingå en förening utan kärlek, därvid framhållande, att hon ej endast emot sig själf, utan äfven emot sin blifvande make, begår en svår synd, då hon tager ett sådant steg.

Och om man tänker på barnen i ett sådant äktenskap, icke kunna de, om ej kärlek och sympati råda föräldrarne emellan, komma i åtnjutande af den hjärtats och karaktärens uppfostran, som behöfves för att dana dem till sanna och goda människor och medborgare. Således hämnar sig denna synd, ej endast på makarne själfva, utan äfven på barnen och blir sålunda småningom till skada för hela samhället.

Men det gifves äfven mödrar, som utan att direkt vilja inverka på sina döttrar vid dessas val af make, ändock genom det exempel af njutningslystnad och själfviskhet, som de gifva dem, så att säga utså frön till samma egenskaper hos barnen och således indirekt göra dem odugliga till att, då den tiden kommer, välja ett självförsakande lif i kärlek framför ett, som är rikt på denna världens så kallade goda, men fattigt på det, som verkligen tillfredsställer hjärtat.

Därför låtom oss tidigt söka vänja våra döttrar vid arbetsamhet och enkla seder samt genom ord och exempel visa dem, att lifvets lycka icke ligger i nöjen och bekvämlighet. Låtom oss framhålla för dem, att ett lif i själfviskhet är människans största olycka, då ett sådant endast ger näring åt det onda, som bor inom henne, och förkväfver de välsignelsebringande frön, som under andra förhållanden spirat upp och burit rika skördar.

Vi skola på det sättet söka bilda dem till starka, sunda och samvetsgranna kvinnor, som ej för glitter och flärd vilja förnedra sig själfva, och om än vårt arbete mången gång för våra ögon synes fåfängt, så hafva vi åtminstone det medvetandet, att vi ej genom oförstånd och klemighet gjort dem odugliga att fylla de kraf, som lifvet ställer på den älskande, självuppoffrande kvinnan.

J. A—r.

På panoptikon.

Friherrinnan von Adelberg hade kommit till Stockholm för att hämta sin sextonåriga dotter Lilly ur pensionen och — efter att ha tagit hufvudstadens sevärdheter i betraktande — återvända med henne till hemmet på det sörmländska landtgodset.

Sedan mor och dotter lyckligt genomgått det tårerika afskedet från de hulda pensionatsvårdarinnorna, föreslog Lilly, att de skulle besöka panoptikon, och snart vandrade de omkring bland vaxfigurerna, öfver hvilka Lilly röjde en äkta barnslig förtjusning.

De vandrade genom den ena salen efter den andra, beundrade den kungliga familjen, de furstar, artister och upptäcktsresande, som förvillande naturliga stodo framför dem i vax, och kunde knappast se sig mätta. Deras förtjusning nådde sin höjdpunkt, då de i en af de sista salarne fingo syn på en sjöofficer i guldstrålande paraduniform, som var så naturtroget framställd, där han satt, att han nästan tycktes andas. Mor och dotter trädde närmare och beskådade honom från alla sidor. Lilly särskildt tycktes omöjligen kunna slita sig från den ståtlige kaptenen.

»Får jag säga dig, hvad jag tänker, mamma lilla,» sade hon.

»Jag kan nog gissa det,» svarade modern; »du är på god väg att förälska dig i en vaxdocka. Jag önskar, att jag kunde inblåsa lif i denna figur för att bringa dig till förnuft, men tyvärr kan jag det inte!»

»Men kanske jag,» sade Lilly, och utan att modern kunde hindra det, tryckte hon en flyktig kyss på den vackra vaxfigurens läppar.

»Skäms du då icke, Lilly,» bannade modern, men ordet dog på hennes läppar. Ty plötsligt inträffade något oväntadt, oerhördt. Då Lillys mun berörde sjöofficerens, så omfamnade vaxfigurens armar den förskräckta flickan och släppte henne först då åter lös, när kyssen var återgäldad med riklig ränta.

Äfven modern hade i första ögonblicket tänkt, att det urverk, som förlänar lif åt somliga bland dessa figurer, var uppdraget. Dock kom hon snart till den öfvertygelsen, att här en helt annan driffjäder var med i spelet, och hennes harm var naturligtvis stor.

Med värdighet trädde hon fram till den underbara gruppen och befriade sin dotter från de armar, som omfamnade henne. Dessa gåfvo endast motvilligt efter, liksom om något i kaptenens mekanism ej varit fullt i ordning.

»Min herre,» sade hon nu strängt, medan den förmodade vaxfiguren reste sig till imposant längd, »det är dock att drifva skämtet väl långt!»

»Förlåt, fru friherrinna,» svarade den till lif väckta vaxdockan och öfverräckte sitt visitkort till den upprörda damen, »mitt namn är von Degen, kapten vid hans majestäts flotta, och jag kan alls ej dela er mening, att skämtet drifvits för långt, ty det var öfverhufvud intet skämt, det var allvar. Och om ni vill öfvertyga er därom, så tillåt att jag i morgon gör ett besök i er bostad för att där upprepa min försäkran.»

Lilly hade dittills, ej mäktig ett ord, med glödande kinder stått vänd från talaren. Hon kände sig ganska sällsam till mods och hade helst velat sjunka genom jorden eller gömma sig i något litet rätthål. Men det skedda stod icke längre att göra ogjordt, och hon fattade mod, vände sig om och såg upp i officerens ögon. Ur dessa strålade idel kärlek henne till mötes.

Då de två några dagar senare förlofvade sig, sade Lilly:

»Hur lyckligt ändå, att du inte var af vax!»

”Motvalls käring”.

Det är förvånande, att *herr* Motvall förekommer så sällan i adresskalendrar, kataloger och matriklar — om han ens förekommer alls —, då hans hulda maka, den s. k. »Motvalls käring» ju är en allbekant personlighet. Ja, hon är väl mer än allbebekant, hon torde räkna släkt med hela världen, likasom hennes anor leda upp till den den af sagans dunkel halft beslöjade »käringen mot strömmen».

Men måste vi räkna den mystiska Motvalls bättre hälft till våra bekantskaper, så icke hör hon åtminstone till de angenäma.

Hennes lifsuppgift, detta särskilda ändamål, som lär tillkomma hvarje väsen i skapelsen, synes icke vara något annat än att sätta sig på tvären — alldeles som byrålådan, då den skall skjutas in. Och detta ändamål, sådant det nu är, motsvarar hon med aldrig klickande påpasslighet. Men i all synnerhet utväljer hon sådana tillfällen, då hennes motstridighet kan komma bra nog förargelse åstad.

Familjen har beslutat att lägga sig i skärgården öfver sommaren, och ingen har varit ifrigare att komma i väg än just fru Motvall själf. Flyttningskarlarne äro redan tingade och våningen i staden vänd upp och ned. Då får den ljufva varelsen ett migränsanfall och börjar beskärma sig öfver den onödiga lyxen att bo på sommarnöje.

»Är *det* för folk i vår ställning? Har *ni* råd till det, kanske? Det vore väl bra mycket bättre att spara slantarne — och pängar blir det af, vill jag lofva, med ångbåtsbiljetter och flyttningar och allt — så kunde vi en annan sommar tänka på att resa litet, som vi så länge har talat om. Och hvem flyttar ut till landet så här tidigt för resten? Vi ska' väl ådraga oss både frossa och annat bara för din envishet . . .»

»Men min ängel, det var ju du som . . .»

»Var det jag? Ja, naturligtvis. Det är jag som narrat dig att hyra sommarnöje. Jo jo, säg ingenting! Jag vet det mycket väl: det är alltid mitt fel, alltid jag, som har skulden . . .»

»Det har jag inte påstått, min dufva. Men tycker du, det är för tidigt att flytta ut, så kan vi ju lugna oss en vecka till eller ett par.»

»Lugna oss? Ja det är just likt dig, Motvall. Krångla och ge återbud nu, när allting är nedpackadt, karlarne tingade och tillsagdt på ångbåten. Nej, tack du, det blir ingenting af. Har vi sagt *A*, så får vi allt lof att säga *B* också. Du kan ju stanna, om du har lust. Men jag reser.»

Det är på det viset herr Motvall genomdrifver sina önskningar. Han ger med sig, fullt säker på att genast blifva motsagd. Han jämkar på byrålådan, och får den till sist att gå in.

Men ibland händer det herr Motvall, att han faller ur sin roll och går an på ett sätt, som om han tänkte: »Hvarför skall jag jämt och samt vara Motvall; kan inte jag också få vara käring en enda gång?»

Då blir det en het kalabalik mellan de täflande käringarna, och på bägge sidor utvecklas en ordrikhet och en röststyrka, som fullständigt uttömma språkets tillgångar och fyra tungors samlade kraft. Hvem af de kämpande som då hemför segern beror, mera på röstbandens hållbarhet än på argumenteringens. Långvarig träning är här vid lag af afgörande betydelse, liksom den där märkvärdiga förmågan att helt och hållet kunna slå döfört till för motpartens skäl.

Att Motvalls käring är oss människor gifven till ett syndastraff, torde icke ens herrar teologer kunna tvista om. Men påtagligt är också, att för de ledsamheter hon ställer till i världen lider hon ock dageligen och stundeligen själf sitt välförtjänta straff. Lifvet skänker henne helt visst ganska liten tillfreds ställelse.

Se blott på någon af hennes yngsta inkarnationer, en så kallad »grinig unge»! Alltjämt hänger hon läpp, till lek och läxor går hon med samma sura min. Snafvar hon i änkleken eller kullas i hök och dufva, strax fattar hon humör och »vill inte leka med längre.» Har någon af kamraterna ett godt förslag till förlustelse under raststunden, nog har den unga »Motvalls käring» genast ett annat att framställa — och åter öfvergifva, så fort det vunnit bifall. Följaktligen, det säger sig självt, blir hon illa liden och till sist alldeles lämnad är räkningen. Men från att vara förbisedd är steget kort till att blifva självtillräcklig och anmärkningsfull, och så är typen färdig, den människotyp, som har största förutsättningarna för att riktigt grundligt förstöra lifvets glädje för sig själf och andra.

Det värsta är, att ett lynne af det där slaget blir sämre och sämre med åren. Helt naturligt för resten. Att se de glada och sorglösa, de öppna och frimodiga, de vänliga och fridsamma blifva allmänt omtyckta och eftersökta väcker hos den inbundna, missnöjda och motstridiga afundens plågande känsla till lif, afund och människofientlighet samt en bitter uppfattning af den ytliga, orättvisa världen, som äflas på allt sätt att öfverhopa redan förut lyckliga människor med än större lycka, på samma gång den undandrager de olyckliga, tunga sinnena all sin kärlek. »Den som mycket hafver, honom skall varda gifvet, och den som intet hafver, från honom skall tagas det lilla han hafver.»

Världen är onekligen orättvis i sin förkärlek för lyckans gunstlingar — det bör erkännas — och däri ligger ofta skulden till att olyckliga människor äfven blifva elaka.

Som sagdt, fru Motvall är i allmänhet ganska beklagansvärd. Ingenting är henne till lags, och den njutning hon kan erfara af att ständigt sätta sig på tvären och därmed skämma andras nöje eller lycka kan väl ej vara tillräckligt stor att motväga den eviga ledsnad och otillfredsställdhet, som åtföljer ett dylikt grinigt lynne.

Mest beklagansvärd är hon emellertid, när, såsom ofta händer, hon knappat kan sägas rå för att hon blifvit den odrägliga varelse hon är. Man bör söka rättvist bedöma äfven en sådan glädjeförstörerska som käringen Motvall. Och jag tror, det är obestridligt, att hennes oangenäma sidor ofta nog härröra från hjärtat mindre än från — ja rent ut sagdt — från magen. Det är så förödmjukande, att tänka men lär nog förhålla sig så i alla fall, att denna prosaiska del af vår stofthydda utöfvar ett visst, icke obetydligt inflytande på karaktärens och i främsta rummet lynnets gestaltning. Ja, jag kan tänka mig, att en och annan finner blotta hänsyftningen på, att det etiska och gastriska skulle ha beröringspunkter, icke blott orimlig och otillbörlig, utan rent af hädisk. Men så är det dock. Jag vädjar till hvars och ens erfarenhet. Viljan är icke alldeles oafhängig af lynnet. Lynnet är säkert beroende af magen. Och blir viljandet utsatt för dessa prosaiska inflytelser, så gäller det samma om känslolifvet i ännu högre grad.

Den vanligaste inkarnationen af Motvalls käring — magpatienten — bör icke vara föremål för vår förargelse, utan för våra omsorger. Förebråelser hjälpa sämre än bäska droppar! Iduns läkare står nog, tänker jag, till tjänst med råd, ifall någon af tidningens ärade läsarinnor och läsare skulle finna, att hon eller han lider af den beskrifna åkomman.

Att helt och hållet skaffa sjukdomen ur världen eller med andra ord att afdagataga Motvalls käring torde dock aldrig lyckas. Men hon kan och bör tas under behandling. Och till den ändan är det, uppmärksamheten här blifvit riktad på hennes värda person.

Tyvärr kan jag icke gifva redaktionen något porträtt af gumman. Att publicera det i Idun vore kanske ej heller rätta platsen. Motvalls käring — man får väl begagna den oartiga beteckningen, då det endast är ett begrepp som kan känna sig förnärmadt — uppträder lika ofta i byxor som i kjolar. Jag har sett Motvalls-käringen i martialiska mustascher, i ridstöflar med sporrar på.

Efraim Rosenius.

Från fjärran kust.

Från en i San Francisco bosatt landsmaninna har Idun haft nöjet mottaga nedanstående vackra versifierade hälsning till fosterlandet, som helt visst med odelad sympati skall mottagas af alla våra läsarinnor.

* * *

Från Stilla hafvets ljumma stränder,
Från Kaliforniens rika sand
En hjärtlig hälsning hän jag sänder
Till Sverige, till mitt fosterland.

O fosterland, du dyra, kära!
Ditt minne lefver i min själ,
Du fjärran är och dock så nära,
Jag minns dig ömt, jag minns dig väl.

I lifvets vårdag ljuft jag drömde
I Svea moderliga famn.
I lifvets sommardag jag glömde
Än aldrig hennes dyra namn.

Min barnsko bland de små jag nötte
I lekarne, så yr och glad.
Min docka och mitt slängrep skötte
I parkerna kring Birgers stad.

Blef aldrig trött på »vaktparaden»
»I torget» nere vid allén,
»Blef stor» — tog del i promenaden
Bland Djurgårdsslättens gröna trän

Hur väl jag minns Berzelïparken
Och Blanchs kafé och Behrns salong
Och blomguirlanderna på marken
Och sången! Nordens trolska sång!

De gröna bänkarne och borden
Och Jakobs kyrka, där jag gick
Och »läste fram». Jag än hör orden,
Som i »Välsignelsen» jag fick

Jag minns Norrström, där månen blänkte
Norrbro . . . jag hör musiken, lyss!
Minns Mälaren, som Saltsjön skänkte
I strömmens hvalf sin afskedskyss.

Hotellet, Brunkebergshotellet,
Där skolan var. Från barnaår
Jag ser en bild så kär af stället.
Men ack, hvad föll väl här? En tår . .

Jag måste sluta, ty hvad gagnar
Att spinna längtans trådar mer.
Allt är förskingradt liksom agnar,
Och minnen, minnen blott jag ser.

Dock dessa minnen jag bevarat
På lifvets bana, vid och vill,
Ej för enhvar jag dem förklarat,
Men Idun lyssnar nog därtill.

Ty uti hennes kära spalter
Så många älskadt namn jag sett,
Så många slöjade gestalter,
Som mig en vemodsnjutning gett.

Med glädje har jag sett, hur kvinnan
I hemmets land en ställning fått,
Som hon i forna dar — förinnan
Jag måste bort — ej ännu nått.

Med stolthet sett, hur hon med ära
I mödans karga jord kan så
Att självberedda skördar skära —
Och hedras af en hvar ändå.

Hur lika hyllning henne gifves
Vid hemmets härd, på forskningsfält,
Hur fördomen ej gärna trifves,
Där kvinnan sitt banér har ställt.

Hur sjukdomen och nöden finna
Sin tröst i hennes ömhetsspår,
Barmhertighet och kärlek brinna,
Där hon det godas stigar går.

Hur bördens rätt i skuggan träder
Vid bildnings fackla mer och mer,
Och folkets blyga dotter gläder
Sig att hon vägen öppnad ser.

San Francisco, Kalifornien. Sept. 1893.

Sophie Sonnichsen.
(Ringström.)

Har ni en dotter eller son,

så erbjudes eder i dag, ärade läsarinna, ett enastående tillfälle att för en mycket ringa uppoffring göra dem en stor glädje. För att göra **Kamraten**, *illustrerad tidning för Sveriges ungdom, känd och skattad i vida kretsar bland den publik, för hvilken den är afsedd, har redaktionen anordnat detta års sista kvartal till ett profkvartal, som erhålles för det nedsatta oerhördt låga priset af*

endast 50 öre,

om prenumeration nu genast verkställes på posten. Vi bedja eder noga uppmärksamma det profnummer, som i dag medföljer Idun. Det skall alltid blifva Kamratens främsta bemödande att bland sin unga läsekrets väcka och bibehålla en sedlig och fosterländsk anda, på samma gång den vill vara verkligt underhållande och lärorik. Utom allt annat, som Kamraten under årets sista kvartal kommer att bjuda sina unga läsare, sänder han dem

som julklapp

ett trettiotvåsidigt rikt illustreradt julnummer med bidrag af de bästa författare.

Kamraten vill bli de ungas vän i alla svenska hem. Har Ni en dotter eller son, så verkställ nu genast prenumerationen!

Stockholm den 1 oktober 1893.

Redaktionen af Kamraten.

Nisse.

En bild ur »konstnärslifvet»

af

Ernst Lundquist.

(Forts.)

»Akors, det kan ju vara roligt att se litet af världen, medan man är ung, och när man har en sådan stor och grann röst som jag, så . . . alltid är det mera anseende med att vara artist än att tjäna piga. Far min är död, han var lokomotivförare, och mor försörjer sig med att svepa lik och hyra ut slöja och krona åt brudar. Jag har en äldre syster, som Halvorsen först hade bestämt sig för i höstas, men så tyckte han hon var för gammal.»

»Hur gammal är hon då?»

»Nitton år. Jag är bara sexton, jag,» sade hon och satte triumferande sin lilla uppnäsa i vädret. »Han tänkte sätta *det* på affischen, förstås, men så ångrade han sig . . . han sa, att folk då skulle tro sig få höra barnskrik i stället för sång, och det hade minskat recetten. Han är knepig, må tro, fast han själf kallar sig ett stort barn. Så mycket humbug han kan hitta på! Som nu med de där franska talesätten han har trumfat i mig, för att jag skall slå bönderna med häpnad, då de köpa biljätter af mig! Och den där historien om Italien sedan! Den har han nu kört med om alla sina sångflickor, och ingen af dem har någonsin kommit längre än till Köbenhavn på sin höjd. Min idé är att kunna få komma till Stockholm och gå igenom akademien, och dit *ska* jag också nästa år — så vida det inte är slut med min röst då, och det vore då inte underligt, så som han har gnott och filat på den i vinter. Och frun skall se det kostar på att sjunga en konsert om dagen . . . sen första juni, då vi började, ha vi uppträdt i olika bondkyrkor hvarenda kväll; vi ha tagit jämnt med oss Skåne, Småland, Östergötland, och sen ska vi ta östra Småland och Blekinge i hemväg. Usch ja, det är ett släp!»

»Fröken tycks inte vara särdeles belåten med det där kringflackande lifvet?» sade Elsa i litet snäf ton. Hon hade hela tiden gått och haft en förnimmelse af, att den där unga damen pratade alldeles för ogeneradt och tog för litet hänsyn till, att det var en kyrkoherdefru hon talade med.

»Å, det går väl an,» svarade fröken Rosalba och flyttade öfver notpacken till den andra armen. »Det värsta är, att jag så litet får leka med mina jämnåriga. Det roligaste jag har haft på hela sommaren var i en klockargård någonstans i Skeningetrakten . . . jag minns inte hvad socknen hette. Där voro vi bjudna att ligga öfver natten, och efter konserten roade vi oss i en hage. Klockarns hade flera barn, fyra flickor ungefär vid min ålder och ett par yngre pojkar . . . å, så lifvadt vi hade! Vi sprang änkleken och lekte bo för bise och två slår den tredje, ända till klockan var öfver tolf på natten. Och under tiden låg gubben och sof och trodde, att jag gått till kojs för längesedan . . . annars hade han nog kommit och tagit in mig, så rädd som han är om min röst. Ja, den kvällen är då glanspunkten på hela sommaren.»

De voro nu framme vid prästgården. Elsa bad sin gäst sitta ned ett ögonblick på verandan, medan hon gick och talade litet vid sin man.

Kyrkoherden gick af och an i sitt rum med sin vanliga lördagsmin. Då Elsa kom in, nickade han med ett förströdt småleende och räckte henne handen. Hon berättade litet om konserten och underrättade honom, att hon på eget beråd tagit fröken Rosalba med sig hem öfver natten; hon tyckte, att det varit hennes plikt som prästfru att ta hand om en stackars liten värnlös flicka.

Harald gillade allt. Han hade ätit kväll ensam vid åttatiden, ty han hade ej väntat henne hem så snart, och ville helst slippa gå ut och tala med den främmande. I morgon bittida önskade han få in kaffe på sitt rum; på söndagsmorgnarne ville han aldrig distraheras med att samtala om världsliga saker. Han lofvade, att fröken Rosalba skulle få skjuts till stationen klockan nio; han skulle säkert ha lofvat hvad som helst, blott för att få vara i fred med sina tankar.

Elsa kysste honom och ämnade gå.

»Glöm inte bort,» sade han, då hon redan var i dörren, »att du vid lämpligt tillfälle säger den unga sångerskan något allvarligt, väckande eller stärkande ord, som hon sedan kan ha att begrunda ute i världsvimlet. Du förstår hvad jag menar. En fin, tänkande kvinna som du, har alltid godt om sådana ord, då det gäller en yngre, obefästad systersjäl, som behöfver handledning. Bara en liten sentens eller en allvarlig tankevändning helt åpropos . . . man vet aldrig, hvar sädeskornet faller och slår rot.»

»Käre Harald, du är alltid så god,» sade hon rörd och stängde dörren.

Lilla fröken Rosalba åt af alla de framdukade assietterna med strykande aptit och lät maten tysta munnen. Hon hade ej fått någon middag i dag, omtalade hon liksom till förklaring. Efter måltiden läste hon till fru Elsas glada öfverraskning en tyst bordsbön — visserligen kort och slarfvig, men det *var* i alla fall en bordsbön, det skulle hon inte glömma att tala om för Harald. Sedan bad gästen att få gå ut och se på trädgården.

Den var snart besedd. Grönsakslanden och blomsterrabatterna intresserade henne ej särdeles. Så mycket svårare var det att få henne ifrån krusbärsbuskarna, fastän bären ännu ej voro riktigt mogna. Hon proppade i sig oerhörda kvantiteter däraf och förklarade, att krusbärskart var det bästa hon visste.

Plötsligt såg hon upp från sin trägna sysselsättning, lyssnade och frågade:

»Hvad är det för ett läte? Är det ett lam?»

»Nej,» svarade Elsa, »det är en bock . . . arrendatorns pojkar ha en bock, som betar där ute i inhägnaden bakom trädgården.»

»Är han ond?»

»Nej, bara mycket lekfull. Han är helt ung.»

»Den måste man se!»

Och innan Elsa visste ordet af, hade hennes gäst sprungit fram till stenmuren och tagit en sats öfver den; att döma af hennes rop och skrattsalvor befann hon sig redan tête-à-tête med bocken. Elsa måste naturligtvis bege sig efter, men hon ansåg det mera förenligt med sin värdighet att gå den vanliga vägen genom trädgårdsgrinden.

Då hon kom ut i den lilla hagen, brusade den vilda jakten förbi henne: fröken Rosalba kiknande af skratt, med flygande kjolar och lossnad hårfläta, bocken efter med de vildaste, uppsluppnaste kaprioler.

»Han vill buffas!» ropade Rosalba mellan skrattrulladerna, i det hon vek undan för sin förföljare med en tvär, skicklig vändning. »Han vill bu — — buff — — uffas! Å, så lifvadt!»

»Nisse!» ropade Elsa i strängt tillrättavisande ton. »Nisse, var stilla! Kom genast hit!»

Det sista lät Nisse ej säga sig två gånger, ty då han kände igen rösten, kom han trafvande fram till Elsa, böjde ner hufvudet och lät henne klia sig bakom hornen, ännu dock helt yster och trampande på stället, medan den lilla svansen oupphörligt vickade af och an. Men då han hörde den främmande flickan nalkas, gjorde han en hastig vändning, reste sig på bakbenen och gaf henne en stöt med sin hårda panna, så att hon tumlade ett par steg tillbaka. Hon sprang skrattande fram igen och ryckte honom i skägget, och så började hetsjakten på nytt.

(Slut i nästa n:r.)

Från Iduns läsekrets.

Ännu en gång socialismen och kristendomen.

(*Genmäle* till herr A. V. Lönnegrens uppsats i n:r 38.)

Med uppriktig ledsnad har jag i Iduns spalter läst ett svar på en »bekymrad moders» fråga: »hvarför hafva socialisterna på sitt program kristendomens fullkomliga utrotande, ändock de säga sig sträfva efter frihet, jämnlikhet och broderskap.»

Det smärtar mig, att den ende, som gjort sig besvär med att upplysa den frågande, skulle så grymt vränga socialisternas åsikter och handlingar, på samma gång som det förvånar mig, att en person, så litet hemma i ämnet som uppsatsskrifvaren herr Lönnegren tycks vara, ansett sig kompetent att bringa en bekymrad moder till klarhet om socialismen.

Undertecknad är själf socialist, men ser sig dock icke i stånd till att lämna en fullkomlig redogörelse för de socialistiska åsikterna, utan vill blott söka att i möjligaste mån fria dem från de nedriga, osanna beskyllningar, som herr Lönnegren hopar öfver dem.

En god kopp kaffe. Det bästa, billigaste och helsosammaste kaffe är vårt ångrostade och malda **Hushållskaffe** à

Stockholms Kaffe-Aktiebolag

Först och främst hur vet Ni, att alla socialister förkasta kristendomen? Allmänt kändt är ju, att socialismen framgått just ur Kristi lif och lära. Har icke Kristus vändt sig just till de fattiga och vanlottade, har han icke lofvat *dem* frälsning och evig salighet, och har han icke uttalat straffdomar och förbannelser öfver de rika? Man behöfver blott läsa det enda bibelstället: »det är lättare för en kamel att gå genom ett nålsöga än för en rik att ingå i Guds rike» för att inse, att han kommit till världen för att förmå de rika till att självmant gifva af sitt öfverflöd åt sina fattiga medmänniskor och därigenom åt sig själfva förtjäna evig frid.

Mer än gärna erkänner jag, att det finns många socialister, som äro kristendomsfiendtliga, ja kanske att t. o. m. de allra flesta äro rena ateister, men en sak står dock fast — de predika rättfärdighet, renhet, kyskhet och barmhertighet. Eller är det kanske icke barmhertighet att vilja lindra sin nästas nöd, att vilja hindra änkor och faderlösa från hungersdöden?

Många socialister har jag bytt åsikter med, men aldrig har jag funnit någon, som predikat köttets och de lägre begärens evangelium. Har Ni träffat någon sådan, kan jag endast beklaga det och bedja Eder ihogkomma, att socialismen icke kan ställas till ansvar för enskilda individers felsteg, liksom kristendomen ej heller kan förkastas på grund af munkristnas synder.

Socialisterna känna kanske djupare än t. o. m. de s. k. kristne sin ansvarighet, och fastän de ej erkänna Gud, höra de dock starkt inom sig hans fråga: »Hvar har du gjort af din broder?»

Ni anklagar socialisterna, för att de gifva kristendomen skulden till alla de våldsgärningar, som begåtts i dess namn, men Ni skyr icke att ställa socialismen till svars för allt, som gjorts i dess namn! *Ni* kallar *Er kristen*, men glömmer Kristi ord: »dömen icke, så varden I icke dömde.»

Alla edra tillvitelser mot mina meningsfränder, såsom att de införa slafveri, massmord, klasshat m. m., att de såsom en »skenfager skylt» stolt sera med de rent kristliga begreppen frihet, jämnlikhet och broderskap — alla dessa tillvitelser anser jag allt för simpla och osanna för att behöfva bemötas.

En punkt kan jag dock icke utan vidare förbigå, ty jag har *skyldighet* att försvara mina vänners och mitt eget värde såsom människa. Ni skrifver nämligen: »Endast okunnighet eller illvilja kunna därför låta bedåra sig af socialismens läror, som blanda lögn och sanning så fint, att just den stora andligen omyndiga mängden arbetare må förföras och socialistapostlarne kunna lefva flott på det missledda folkets uppoffringar.» Äger Ni rätt till att döma mig och flere med mig såsom okunniga eller illvilliga? Ni känner oss icke, ni vet icke, huru vi kommit till de åsikter, vi försvara, Ni har icke den aflägsnaste aning om de lefnadsförhållanden, som tvingat oss att se det nuvarande *samhällets* orättvisor. Jag tillhör hvarken ledarne eller det missledda folket. Jag är en fri kvinna och äger både kunskap och kraft till att försörja mig själf. — Men jag har icke alltid varit, hvad jag nu är. Det har funnits en tid, då jag icke kunde uträtta något för de minas och mitt eget uppehälle. Det var min skoltid, och den var både lång och svår. Har ni *någon* erfarenhet af världen, så vet ni nog, huru svårt det är för en änka med 5 barn att draga sig fram och skaffa sina barn uppfostran. Det har också kostat min mor gränslösa uppoffringar, namnlösa förödmjukelser och otaliga nätters sömn för att komma dit, där vi nu äro. Tror ni, att vi under sådana förhållanden kunnat undgå att se världen från dess allvarligaste sida, att vi kunnat undgå att se alla dess vrångheter? Nej, vi hafva lärt oss, att det är en orättvisa, att icke samhället har skyldighet till att försörja faderlösa barn, då deras mor af samma samhälle genom dess lagar och allmänna opinionen hindras därifrån. Hvarför skola icke alla äga lika rätt här nere på jorden, då de enligt den kristna läran ju hafva lika arfvedel i det himmelska? Tänk blott på alla dessa arma små barn, som födas till fattigdom och elände, hvad hafva väl *de* brutit för att blifva så hårdt straffade? Och hur kan Ni begära, att de skola lefva i helighet och rättfärdighet, då de icke hafva en bit mat att stilla sin hunger med! Nästan alla brott begås af fattigt och okunnigt folk, och finner jag det då helt naturligt, att socialisterna söka afhjälpa det onda genom att gifva alla lika rätt till det *lekamliga* såväl som det *andliga* goda, som kan erhållas här på jorden.

Ni har alldeles misstagit er på socialisternas åsikter om bildning, ty så här lyder deras fordran i det fallet:

Allmän och lika uppfostran af alla genom statens försorg. Obligatorisk undervisning. Kostnadsfri undervisning vid alla bildningsanstalter.

Ni borde göra Eder bättre underrättad om socialismen, innan Ni ger Eder till att förkättra den, och till Eder och till alla dem, som önska sann upplysning om dess läror och ideal, kan jag rekommendera Bellamys lättlästa, snillrika bok »En återblick», däri författaren skildrar en socialistisk framtidsstat.

I en sak har Ni dock rätt, herr Lönnegren, att om alla människor lefde i enlighet med Kristi *sanna* lära i *sann* frihet, jämnlikhet och broderskap mot »Kristi ringaste bröder», så skulle världen räddas undan klasshat och brodermord. Men hvad kallas en sådan lära? — Jo, *socialism*! —

Och Ni, »bekymrade moder», som i Idun sökt klarhet i edra funderingar, tro ej, att det spöke, som hotar att bringa mänskligheten till undergång, heter *socialism*, ty det heter *hänsynslöshet* och *oförd*ragsamhet. Hvar och en, som beskyller en medmänniskas *ärliga*, *sanna öfvertygelse* för att vara en «skenfager skylt» för falskhet och bedrägeri, han bidrager till att söndra mänskligheten och framkalla brodermord och klasshat! Ve honom!

Men socialisterna kasta bort kristendomen, emedan de vilja hafva frihet i religiösa ting så väl som i världsliga. De *neka* ingen att sluta sig till Kristi lära, men de *tvinga* heller ingen dit. Det är kristendomen såsom statskyrka, de vilja hafva bort, ty de önska religionen förklarad såsom en privatsak.

Ateister finnas ju såväl inom som utom socialismen, men hvem äger rätt att döma dem eller bedöma sanningen af deras läror? — Hvar och en, som lefver i full enlighet med sitt samvetes röst, som alltid söker göra det rätta, han vandrar för visso den rätta vägen, äfven om han icke kan tro på den babyloniska förbistringen eller helvetets alla fasor!

Er till tröst, bekymrade moder, vill jag citera Viktor Rydbergs ord i »Grubblaren»:

»Han är i den, som ej hans namn anammar,
men i hvars hjärta sanningskärlek flammar.
Han är i den, som rätt ej honom kände,
men kämpar i hans flock för de elände.»

Olga Svensson.

Damer på bicycle.

Några ord i en fråga för dagen.

Den mänskliga kroppens träning synes allt mer och mer vinna fält för sig, och ej blott för mannen, utan äfven för kvinnan, ej blott för gossen, utan äfven för flickan. Den tid är dock ej så aflägsen, då det feminina elementet af människosläktet ej deltog i hvad vi mena med sport, och ändå var Diana, en *kvinna*, utsedd till jaktens högsta beskyddarinna. Tiderna ha förändrats! Ej blott Jupiters och Latonas dotter Diana skördar nu lagrar på sportens skiftande fält, ej blott en sagotyp från antikens Ephesus går nu segrande från en liflig jakt i skog och mark, nej äfven kvinnor af kött och blod ha nu visat sig kunna täfla härutinnan både med Diana och — skapelsens herrar.

Jakten är nu ett af de sportfält, å hvilket våra dagars kvinnor slagit in. Men vi finna äfven andra. Utan att nu i en hast uppräkna alla, kunna vi ju nöja oss med att nämna Tennis, Football, skridskoåkning, segling, simning och nu ändtligen *bicycle*-sporten.

Man kan nästan utan öfverdrift säga, att bicycle-åkningen är sportlifvets modernaste lifsyttring, åtminstone om man tar hänsyn till de kolossala framsteg denna gjort under loppet af närmast svunna år. Och att äfven damerna kastat sig in på nyheten bevisar, att denna sportgren skall växa vidare. I början såg det visserligen ganska mörkt ut för damvärlden att få deltaga i en bicycleåkares nöjen, och de svaga försök, som af kvinnor gjordes med den s. k. *tricyclen*, kröntes aldrig med nöjaktig framgång, ty de fördelar, som tricyclen erbjöd en dam, upphäfdes snart af de lika många olägenheter, som denna maskin visade sig äga.

Hvad som länge lade ett stort hinder i vägen för en dam att bli bicyclist var naturligtvis den häfdvunna dräkt hon måste bära. Erfarenheten visade nog, att det *kunde* gå för sig att åka bicycle med *lång* klädning, men huru oskönt och obekvämt blef det ej? Nu ligger det ju i kvinnans natur att, så långt det sig göra låter, förena det smakfulla och det nyttiga, och på den grund föddes snart i hennes uppfinningsrika hjärna idén om en praktisk och angenäm bicycledräkt för damer. Naturligtvis är det fransyskan, som bidragit mest till planens realiserande. Men ännu råder dock mycken tvekan, om man bör ge företrädet åt den redan i praktiken proberade korta jaktkjortelen, eller om man i ett slag skall acceptera de ännu lämpligare knäbyxorna à la *zuav* med därtill hörande vanligt klädningslif. Det säger sig självt att kostym med panta'on är den mest lämpliga för en bicycleryttarinna, äfven om dessa benkläder skulle vara fotsida som hos *spahis*. I detta senare fall kan man ju knappast kalla plagget för annat än ett slags dubbelskuren klädning med snäfva linningar vid smalbenen. Är detta plagg väl gjordt, torde ett mer praktiskt förslag till kvinnlig bicycledräkt knappast låta sig tänka. En öfverrock med vida ärmar fulländar behagligt denna kostym, hvartill böra komma mössa och höga snörkängor eller stöfletter.

Åtskilliga hafva nog försökt att äfven för damer införa de snäfva ridbyxorna à la tricot. Att detta mode dock af fullt antagliga skäl ej kan vinna anslutning är obestridligt, så mycket mer som de försök, hvilka redan blifvit gjorda med detta plagg af bicycleåkarinnor, redan visat, att dessa bicycle-tricoter äro opraktiska.

Med hänsyn till bicycle-åkningens *hygieniska* sida beträffande kvinnan ha åsikterna som vanligt visat sig delade. Flere framstående läkareauktoriteter *förorda* dock denna sport äfven för damer. Bicycleåkningen befordrar blodcirkulationen i hög grad, musklerna vinna i styrka och spänstighet och åkningen bidrager ej oväsendtligt att motarbeta rheumatiska åkommor, hudafdunstningen underlättas och ansiktsfärgen blir frisk och ren och för stor embonpoint aflägsnas. Detta till sakens försvar. Å andra sidan ha flere bicycleåkningens antagonister kommit fram med många skäl mot denna sport så väl för män som kvinnor. Då dessa skäl emellertid öfver hufvud äro baserade på sportens *öfverdrifter*, och *all* öfverdrift är ju skadlig, lämna vi dem här ur räkningen.

De första kvinnor, som slogo sig på *jaktsporten*, »väckte i det bildade samhället både förvåning och — tadel. Nu är *detta* en öfvervunnen ståndpunkt, och ingen talar ens vidare därom, att en dam deltager i en jakt. Så har det ju alltid varit, ej mist för att åter nämna exempel vid damernas första framträdande som simmerskor, ja, som skridskoåkerskor.

Erfarenheten har visat, att äfven den kvinnliga fysiken och med den ju också hennes andliga element haft *fördelar* af sportöfningar. »En frisk själ i en frisk kropp», heter det. Det vore minst sagdt oresonligt att af hänsyn till småaktiga fördomar fråntaga kvinnorna en god häfstång till hälsa och utveckling.

Quelq'un.

Juvelerare
K. ANDERSON
Jakobstorg 1
Juvel-, guld- och silfverarbeten, passande till lysnings- och hederspresenter. Bordsilfver, eleganta mönster till lägsta pris efter dagens kurs å silfver. Kontrollerade guldbroscher från 15 kr. Guldarmband från 30 kr. Guldurkedjor från 28 kr. Guldringar från 5 kr. Diamantringar med 1, 3 och 5 diamanter från 20, 60 och 125 kr.
Reela varor. Billiga priser. — Bref besvaras omgående.

Ur notisboken.

»*Nordiska kvinnor*» är titeln på en särdeles intressant uppsats, hvari den bekante diplomaten och skriftställaren grefve M. Prozor i den franska tidskriften »La vie contemporaine» ger karaktäristiker öfver de båda framstående författarinnorna Anne Charlotte Leffler och Sonja Kovalevsky. Uppsatsen, hvilken utmärker sig för både sakkännedom och liflig framställningskonst, är beledsagad af de båda skriftställarinnornas porträtt. På Hachettes förlag i Paris utkomma dessutom inom inom den närmaste framtiden öfversättningar till franskan dels af fru Lefflers biografi öfver fru Kovalevsky, dels af den sistnämndas roman »Systrarna Rajewsky». Båda öfversättningarna äro verkställda af Tolstois öfversättarinna, madame Bohomoletz.

*

Kvinnorna och diplomatien. I en nyligen utgifven brefväxling mellan Bismarck och general Gerlach förekommer följande uttalande af den förstnämnde om den roll kvinnorna spela inom diplomatien. Inom diplomatien kommer man icke långt utan kvinnorna, påstår Bismarck. Det är genom dem man får veta eller kan gissa, hvad männen icke vilja säga. Alltid då man skall företaga en »grannlaga sondering», besöker man ambassadrisen, icke ambassadören. En dag misstänkte Bismarck en utländsk minister för att hafva blifvit hans motståndare, men det var honom omöjligt att märka någon förändring i ministerns sätt gent emot honom. Som en verklig diplomat var han lika artig och vänlig som alltid. Bismarck gick genast på visit till hans fru och upptäckte strax en ovanlig köld i hennes sätt att mottaga honom, hvarför han genast underrättade hofvet i Berlin.

Ja, tillägger Bismarck, kvinnorna äro ovärderliga kanaler; därför är det nödvändigt för en diplomat att hafva godt sätt och världsvana.

Teater och musik.

Kungl. operan uppförde torsdagen den 28 sistl. september för första gången det med mycken spänning motsedda nya programmet, upptagande Mozarts komiska en-akts-opera »Bastien och Bastienne» samt Leoncavallos 2-akts-opera »Pajazzo» jämte ett balettdivertissement med musik af Anton Dvoràk. Mozarts opera, en liten förtjusande herdeidyll med enkla och smekande melodier i äkta mozartsk anda, var en intressant bekantskap att göra. Utförandet förtjänar ock det största erkännande. Särskildt var fru *Sterky* en alldeles förträfflig Bastienne både hvad sång och spel beträffar. Hon understöddes ock på bästa sätt af hrr *Strandberg* (Bastien) och *Brag* (Colas).

En opera af helt annat slag, men af ej mindre intresse var Leoncavallos »Pajazzo». Uppförd på de flesta af utlandets operascener, har den vunnit nästan lika stor framgång som Mascagnis »Cavalleria rusticana». Och dock anse vi, att Leoncavallo står ej obetydligt efter Mascagni såväl i omedelbar ingifvelse som i klarhet och lättfattlighet. Operan »Pajazzo» är i alla händelser af stort värde som dramatisk musikalisk produkt. Starka lidelser genomgå hela operan, och kompositören har förstått att ikläda dem en musikalisk dräkt, som både är lämplig och anslående. — Hvad utförandet beträffar, blef det vida bättre, än vi hade hoppats. Operan är mer än de flesta en spelopera, som i hög grad kräfver dramatiskt lif och jugement hos de uppträdande. Och om dessa ej räckte till, så visade det sig dock, att en hvar af dem hade lagt sig särskildt vinn om att här göra sitt bästa. Resultatet blef ock som sagdt betydligt bättre, än man kunnat vänta. Hr *Lemon* inlade ganska mycket lif och glöd i framställningen af Canio, den svartsjuke äkta mannen. Mimiken var väl ej alltid fullt naturlig, och svängningen med armarne kunde nog stundom hafva varit något mindre våldsam; men på det hela taget var hr L. i sin aktion rätt tillfredsställande. Äfven sången klingade bättre än vanligt och återgaf ganska bra de olika rörelserna i Canios själ. Enligt vårt förmenande är denna uppgift den, som hr L. hittills bäst lyckats lösa. — Hr *Söderman* (Tonio, narren) hade en synnerligt lycklig afton. I all synnerhet förtjänar hr S. de amplaste loford för sitt utförande af den svåra och maktpåliggande prologen. Stämman fick här stundom en synnerligen vacker och anslående klang, på samma gång som det rätta uttrycket förlänades åt utförandet. Äfven öfriga delar af partiet — kärleksförklaringen ej att förglömma — erhöllo en god tolkning. Den tredje af hufvudrollerna, den enda kvinnliga i stycket, Nedda, innehafves af fröken *Holmstrand*, hvilken sjunger partiet vårdadt och på det hela taget skulle gifva en förträfflig bild af den passionerade italienskan, om hon åt densamma kunde förläna litet mera glöd. Hrr *Lundmark* och *Vallenius* fyllde godt de båda birollerna Arlekin och Silvio. Operan har en synnerligt rik instrumentation, och denna ger hofkapellet godt tillfälle att visa sin förmåga. Det hela gick också utan några nämnvärda slitningar. — Båda operorna applåderades lifligt.

Mellan operorna utfördes baletten »Slavisk bröllopsfest» med musik af Dvoràk, utmärkande sig alltigenom för en orkestral färgrikedom, som verkade öfverväldigande. Särskildt anslående var förspelet, som också hälsades af det mest stormande bifall och måste omtagas. — Säkerligen kommer det nya programet att rätt länge hålla sig uppe på repertoaren.

I tisdags återupptogs »Romeo och Julia» med samma rollbesättning som förra året, med undantag af att hr Söderman öfvertagit Cupulets parti.

De snart begynnande symfonikonserterna sägas komma att ledas af hofkapellmästaren *Conrad Nordqvist*. Säkerligen skall detta väcka allmän tillfredsställelse hos den musikälskande publiken.

M:me Melba kommer, enligt med operan gjord öfverenskommelse, att uppträda här endast fyra gånger, och torde den första föreställningen med henne äga rum omkring den 20 i denna månad. Så snart repertoaren för dessa föreställningar blifvit bestämd, lär anteckning om biljetter därtill kunna ske å k. operans kansli.

Dramatiska teatern. Ej långt efter sedan hufvudstadspubliken genom det Ranftska sällskapet fått stifta bekantskap med Sudermanns »Sodoms undergång» — en bekantskap, som ej allt igenom var angenäm — framför den Dramatiska teatern ännu ett af den mångomskrifne författarens verk: »Hemmet», som i måndags för första gången gick öfver scenen. Först som sist må vara sagdt, att det senare skådespelet som konstverk obetingadt öfverträffar »Sodoms undergång» och på ett långt verkningsfullare sätt griper och inger allvarliga tankar. Störde ej sista aktens banala öfverdrifter i viss mån intrycket, skulle detta genomgående blifva djupt och mäktigt.

»Hemmet» skildrar en konflikt mellan den obundna konstnärsnaturen, som genom sin egen kraft vill vara sig själf nog och uppställer kraf på en individuel frihet, och de mångfaldiga konventionella hänsyn den gällande moralen och samfundslifvet rundt om resa. Dock in i denna strid dragas ovillkorligen de känslor, som ligga djupast, men lättast ömmande på botten af människohjärtan, och härigenom blir konflikten icke en blott yttre, utan en tragiskt genomgripande katastrof, som sköflar hemmens frid och lycka och afgör lifsöden.

Den framställning som »Hemmet» fick på Dramatiska teatern var också på ett helt annat sätt ägnad att bära upp författarens intentioner än den tolkning, som bestods »Sodoms undergång», där de viktigaste rollinnehafvarne ej på långt när voro sina uppgifter vuxna. Vi ha sällan, om ens någonsin sett fru *Fahlman* inlägga en sådan ursprungligt verkande kraft i sitt spel som här som Magda Schwartze, den berömda konstnärinnan, som en gång brutit med sitt hem och själf kämpat sig fram till rykte och »frihet», men som dock slutligen kommer till korta i den trotsiga, men ojämna striden mot ansvarighetens och samhörighetens moral. Herr *Hillberg* som den gamle fadern, hvilken gent emot sin upproriska dotter representerar den samhälleliga åskådningen, gaf ett nytt ypperligt prof på sin förmåga att karaktäristiskt genomföra de mest skilda uppgifter. Dessa tvänne hufvudroller voro således utmärkt företrädda, och i de väsentliga bipartierna presterades äfven ett genomgående ypperligt spel af fru *Sandell*, fröken *Ahlander* samt hrr *Fredrikson* och *Skånberg*.

Under inöfning vid denna teater äro: »Kusin Jacques», komedi i fyra akter af Ernst Lundquist, och »Förr i världen», komedi i 3 akter af Knut Michaelson.

Vasateatern tyckes i sitt nya program — »Fågelhandlaren», operett i 3 akter af West och Held, musiken af Karl Zeller — ha erhållit en kassapjäs, om man får döma af det intensiva bifall, som kom densamma till del vid premièren. I Österrika och Tyskland har originalet också förut gjort stor och varaktig lycka. Ingalunda så att libretton i »Fågelhandlaren» skulle utmärka sig genom någon ovanligare kvicket eller musiken genom originalitet. Men styckets handling är rätt rörlig och därför underhållande och dess musikaliska omklädnad har modern turnyr och skiftar i moderna färger: sångbara och rytmiskt pikanta marsch- och valsmelodier utgöra det hufvudsakliga inslaget. Man känner nog igen åtskilliga trådar från både Suppés, Millöckers och Strauss' väfvar, men det hela sluter sig väl kring de brokiga och harmlösa operettupptågen.

Utförandet var på de flesta händer synnerligen förträffligt; främst lyste fru *Castegren* som kurfurstinnan Marie genom strålande apparition och delikat sångkonst. I titelrollen utvecklade hr *Castegren* mycken dramatisk liflighet och bonhomie, och äfven hans kuplettsång förtjänar allt erkännande. *Mycket* röst har han icke, men det han har, använder han med verkligt artistskap. Hr *Warberg* gjorde en lustig figur af den gamle öfverhofjägmästaren, och fröken *Ekström* var en täck och pikant bref-Christel. Fru *Lindström* som den bedagade, men giftassjuka hofmästarinnan genomförde äfven väl sin roll. I ett par komiska biroller — två konfysa gamla professorer — väckte hrr *Lund* och *Gardt* liflig munterhet. Tenorpartierna ha alltid inneburit denna teaters största stötestenar, och synd vore att påstå, det hr *Klinger* i lördags med någon vidare framgång klarerade dem. Han snubblade sig dock fram som den falske kurfursten, utan att allt för farligt störa den goda ensemblen, och man får nöjas därmed. Allt som allt var det goda förståndet mellan scen och salong det allra förträffligaste.

En gammal historia.

Af ***Helena Nyblom.***

(Forts.)

Då han icke svarade, frågade hon ännu en gång:

»Får jag inte?»

»Jo, naturligtvis,» var det likgiltiga svar hon fick. Hon sjöng den ena visan efter den andra, men han låg obeveklig med slutna ögon och hörde på henne.

Den sista visan hon sjöng var den hon hade sjungit för honom första gången: »Hopplöshetens kval.»

Då hon kom till omkvädet: »Att evigt, evigt längta blott,» darrade hennes röst, så att hon knappt kunde få fram tonerna, men då hon slutat, var det allt jämt ljudlöst tyst i rummet.

»Nu måste jag gå,» sade hon och reste sig.

Den sista blodiga aftonrodnaden hade bleknat, och stora ovädersmoln i mörka, fantastiska former jagade tyst öfver himlen.

Det började bli mörkt inne i rummet.

»Farväl,» sade hon sakta och räckte honom handen, men han tog den icke. Han höll till och med hufvudet bortvändt från henne.

»Vill ni inte ens säga mig farväl,» sade hon med skälfvande röst. »Hvad ondt har jag egentligen gjort er?»

Plötsligt vände han sig mot henne, grep båda hennes händer och drog henne så häftigt till sig, att hon föll hårdt ned med båda knäna mot golfvet. Han betäckte hennes mun och ögon med kyssar, och hon sjönk med hufvudet på hans bröst utan motstånd, utan annan känsla, än att hon plötsligt sjunkit ned i sällhetens bottenlösa haf, och att dess böljor slogo samman öfver hennes hufvud.

Skymningen hade blifvit till mörker, och ännu hade de icke talat. De kunde icke släppa hvarandras händer; icke öppna munnen till ord.

Han var den första, som bröt tystnaden.

»Hvad skall det nu bli af oss?» sade han hviskande.

»Aldrig skiljas! aldrig!» svarade hon sakta. Hon låg ännu på knä med hufvudet mot hans bröst.

»Om ett ögonblick komma de och tända ljus,» sade han. »Så komma systrarna, snart komma edra föräldrar! Hvad skall ni säga dem alla?»

»Att jag stannar hos er!» Hon såg hänryckt upp mot honom, fastän hon icke längre kunde se honom. Det var natt omkring dem.

Hon ville själf säga allt! Han skulle bort. Han skulle ju i alla fall resa endera dagen, och hon trodde, att hon bäst själf skulle förbereda sina föräldrar! Att se honom och modern tillsammans strax efter sedan hon bekänt — det skulle vara omöjligt. Det kunde hon icke tänka sig. När

C. M. Carling Regeringsg. 22 Låga, bestämda pris. Duktyger. Handdukar, Lärfter i parti och minut. Norrköpings bomullsväfnader till fabrikspris. Vadstenaspetsar ojämförligt största lager, lika billigt som å tillverkningsorten. Vadstenaboden Regeringsgatan 22 Låga, bestämda pris.

C. E. Lagerström Sybehörs- och Modeaffär 18 Humlegårdsgatan 18 18 Götgatan 18

hon blef ensam, skulle hon bli modigare. Hon tänkte till och med ett ögonblick:

»Onkel Jonas skall hjälpa mig!» — Onkel Jonas, som väntade på, att hon på våren skulle bli hans hustru!

För resten kunde hon icke tänka på detta nu! Denna enda, lyckliga afton ville hon icke störa med tankar på framtiden. När grefve Magnus väl var borta, när föräldrarne voro komna, då skulle hon vända tillbaka till verkligheten, då skulle hon tala, och när allt var klart, skulle hon sända bud till grefven och bedja honom komma.

Hans namn, hans förmögenhet, allt var sådant, att föräldrarne icke skulle kunna önska det bättre, och hvad onkel Jonas angick, så var han allt för god att vilja tvinga henne mot hennes vilja.

Allt skulle nog bli bra, huru skulle det kunna bli annat, när en så gränslös lycka fyllde ens hjärta som den, hvilken hon kände?

Hon gick själf ut och bad betjänten komma in och tända ljus, och då systrarna kommo upp, satt hon vid chaise-longuen och knäppte på en menuett.

Denna afton njöto de två älskande den mest berusande af alla fröjder, den att bevara en ljuf hemlighet i andras närvaro. De kommo hvarandra icke nära, de växlade knappt ett ord, men allt hvad de sade till de andra, hvarje blick, hvarje leende vände sig endast kring den enda, lycksaliga tanken:

»Den, som jag älskar, ser mig, hör mig, vet, att det endast är honom jag tänker på, och hvarje ord från hans mun, hvarje leende från hans läppar gäller mig och ingen annan.»

Deras tankar möttes och kysstes i luften, deras blickar omfamnade hvarandra, försäkrade hvar andra om en evig, glödande kärlek.

Och midt under allt detta språkade de med systrarna om allt, som tillhörde lifvets mest allmänna frågor. Det är så lätt att vara vänlig mot andra, när man själf är lycklig.

Nästa förmiddag såg Tony sin älskade resa. Hon såg honom stå med den stora kappan öfver axlarne, med den uppvikna pälskragen, sådan som hon sett honom på julaftonen, då han stod blek och blödande i dörren.

Ännu kunde han endast med ansträngning gå, men hans ansikte lyste af en inre lycksalighet, som gaf honom ett uttryck af ungdom och kraft, så helt olika det döende ansikte, som Tony hade sett i dörren den ödesdigra aftonen.

Då han räckte systrarna handen till farväl, tyckte Tony sig se något i Cordelias ögon, som hon aldrig förr märkt, en sorg och en ömhet, som hon icke trodde sin stränga syster mäktig, och med hemlig stolthet sade hon till sig själf: »Jaså, till och med du, min stränga syster! — Men hvem skulle också kunna motstå honom!»

Från fönsterna såg hon slädan glida bort öfver gården och ned genom allén, och vid krökningen såg hon ännu en gång hans ansikte, då han vände sig för att vifta ett sista farväl till henne.

Ända till detta ögonblick hade hon känt sig som i en högre värld.

Det är något vid kärleken, som liknar döden. När den besöker en människa, lyfter den själen upp i en tillvaro så skild från allt, som annars försiggår här på jorden, att den tycks skänka öfvernaturliga krafter; men detta tillstånd varar icke länge, och det dagliga lifvet med alla små hvar dagsbekymmer och hvardagsgöromål sköljer fram i den vanliga strömfåran, och man känner, huru litet både döden och kärleken passa för detta lif.

Tony började frukta och bäfva för den dag, då hennes föräldrar skulle komma tillbaka, och de kommo, förrän hon väntade det.

Huset var prydt som till fest. Föräldrarne mottogos med den mest vördsnadsfulla hyllning af såväl barn som tjänstfolk, men fadern såg allvarligt på Tony, lyfte hennes haka och frågade:

»Är min lilla flicka sjuk? Du har blifvit så blek och mager!»

Onkel Jonas var naturligtvis med vid middagen.

Också hans runda, vänliga ögon sågo frågande på Tony, och han yttrade en mild undran, huruvida hon var ond på honom, men hon satt stel och rak och svarade honom i en kall ton, att hon icke var ond på någon, och att det icke fattades henne någonting.

Hon hade föresatt sig, att hon redan samma afton skulle tala med föräldrarne, men detta var ju omöjligt. Huru skulle hon kunna störa glädjen första aftonen efter deras hemkomst?

I morgon — i morgon skulle det ske — men nästa dag skedde det icke heller.

Dag och natt tänkte hon blott på detsamma, och det tärde så på henne, att hon blef blek och tunn som en skugga.

Hennes ögon hade mera än någonsin ett frånvarande, drömmande uttryck. Hon hörde icke, hvad man sade till henne, och gick som en främmande kring bland sina egna. Hon hade lofvat att skrifva till grefve Magnus, så snart hon talat med sina föräldrar och, som hon så säkert hoppades, hade fått deras samtycke, men dagar och veckor gingo, utan att hon kunde förmå sig att lätta sitt hjärta.

Alltid var något i vägen. Just när man ville träffa dem, voro de icke ensamma eller någon ropade på henne själf. Det rätta ögonblicket ville aldrig komma. Så gick en hel månad, och kanske skulle ännu längre tid ha gått, om icke en plötslig fråga en dag tvungit fram bekännelsen.

Det var en eftermiddag, hon stod uppe hos sina föräldrar i blå salongen. Friherrinnan var just sysselsatt med att packa upp några sidentyger, som kommit från hufvudstaden och voro bestämda till toaletter åt Tony. Medan fru Elisabeth hängde upp de olika sidentygerna öfver stolskarmarne för att mönstra och jämföra dem, sade hon plötsligt:

»Nu, Tony, är det snart tid, att du bestämmer dagen för ditt bröllop. Onkel Jonas väntar med otålighet. Hvilken dag skulle du önska, att vigseln skulle äga rum?»

(Forts.)

Innehållsförteckning.

Minna Canth; af *Felix Lindberg*. (Med porträtt.) — Farväl; poem af *Daniel Fallström*. — Kärleksfattiga äktenskap; några ord till våra mödrar af *J. A—r*. — På panoptikon. — »Motvalls käring»; af *Efraim Rosenius*. — Från fjärran kust; af *Sophie Sonnichsen*. — Har ni en dotter eller son... — Nisse; en bild ur »konstnärslifvet» af *Ernst Lundquist*. (Forts.) — Från Iduns läsekrets: Ännu en gång socialismen och kristendomen; genmäle till herr A. V. Lönnegrens uppsats i n:r 38 af *Olga Svensson* — Damer på bicycle; några ord i en fråga för dagen af *Quelq'un*. — Ur notisboken. — Teater och musik. — En gammal historia; af *Helena Nyblom*. (Forts.) — Tidsfördrif.

CAKES fullt jämförliga med de engelska, fås hos de flesta specerihandlare i hufvudstaden. Försök!

C. W. SCHUMACHER
Kgl. Hofleverantör — 17 Norrlandsgatan 17, Stockholm.

SPISBRÖD, många sorter. Försändes öfver hela riket. Begär prislcurant!

Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Logogryf.

Jag bildades af jordens stoft, min vän,
och blef ett redskap åt förstörelsen
för att ett lifsvillkor dig kunna gifva.
Jag ifrån mina allra första da'r
en tummelplats för heta strider var
och skall det äfven till mitt slut förblifva.
Jag mången väldig storhets stoft har sett,
ty i det kall, mig ödet har beredt
jag ser förgängligheten utaf tingen:
hur många löftesrika framtidshopp
har jag ej sett till slut i rök gå opp,
och själf jag räknar skiften såsom ingen.
Af onda tungor sägs, att dunster blå
jag roar mig för månget öga slå,
men slikt förtal jag lämnar åt dess värde.
Jag högt och stolt ändå min hjässa bär,
och för en hvar, mig stundom svärta plär,
jag likväl alltid varma känslor närde.
Nu blef i ifvern hemligheten röjd!
Jag ser det, ty du ler så självförnöjd;
men ännu får du söka finna klafven
till många andra hemligheter små,
som jag fördöljer — vill du våga på?
Jag skall med frågor hjälpa dig på trafven.

Ett sätt fukta askan sin, som lätt
kan bli för fuktig, om det ej sker rätt.
Två storheter, som bära kronor båda.
Ett mycket sansadt framåtskridande.
Hvad som för alla bör sig lika te.
En skogens åbo, präktig till att skåda.
Hvad den ej är, som ständigt är i gräl.
Ett måttlighetens redskap. Hvad med skäl
ett fel i barnuppfostran man ju kallar.
Ett vapen dig försynen gifvit har.
till anfall ej, men kanske till försvar.
Hvad höres i hvar ton, när sången skallar?
Hvad man vid lifvets början varit har
och hvad man åter blir på gamla da'r.
För hvad ju gossen glömde bort sin läxa.
Ett vackert löfträd på vår svenska jord.
Själfskrifven krydda på julaftonsbord.
Hvad var hon alltid, sagans gamla häxa?
Luftväxlingsapparat af prima slag.
Hvad är den, höstens liksom ålderns dag?
Hvad göra då, så löf som män'skokinder?
Till hvilken blicka ju med svärmiskt hopp
så älskande som skalder ifrigt opp?
Hvad, om du är det, är för sport ett hinder.
Hvad bitter nog, rätt mången tömma får.
Hvad är man i sin lefnads glada vår?
Hvad mången af för mycket grubbel blifvit.
Nödvändigt villkor för ett dagligt bröd.
Hvad du ej göra bör den, som i nöd
om hjälp dig beder, ödmjukt, undergifvet.
Hvad blott minuten man kan kalla så.
Hvad lillan gjorde för dig — och hvad då
du måste åt dess grace, naiva, täcka.
Hvem har i mullen gömt sitt hjärtas vän?
Hvad vägen var, när snart du kom igen. —
Nu vill ej sakförrådet längre räcka.

L—a.

Fyrkantgåta.

De mot hvarandra svarande horisontala och vertikala raderna bilda samma ord.

Geografisk stafvelsegåta.

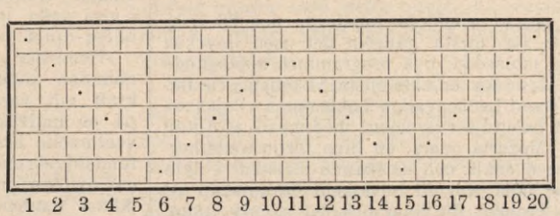

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

ar-an-bol-bro-borg-da-di-dros-ep-fan-gi-gel-ha-holm-hor-i-ka-kö-kas-li-la-lo-mennäs-ny-na-nern-o-o-pe-pre-re-reg-sjö-ster-sa-sa-spar-ta-ten-to-ta-u-vi-vä-win-va-ål-ö.

Af dessa stafvelser bildas 20 ord, som insättas i de uppifrån och nedåt gående rutraderna så, att en bokstaf kommer i hvarje ruta. Orden äro: 1) sjö i Sverige, 2) järnvägsstation i Sverige, 3) flod i Palästina, 4) skär på Sveriges västkust, 5) stad i Sverige, 6) stad i Frankrike, 7) flod i Italien, 8) stad i Sverige, 9) flod i Italien, 10) stad i Västindien, 11) sjö i Sverige, 12) stad i Ryssland, 13) stad i Finland, 14) stad i Sverige, 15) flod i Tyskland, 16) biflod till Kongo, 17) stad i Norge, 18) stad i Grekland, 19) stad i Danmark 20) en af Bahamaöarna.

Äro orden rätt funna, bilda de bokstäfver, som komma i de med punkter utmärkta rutorna i ofvanstående figur, ett bekant ordspråk.

Fiskarflickan.

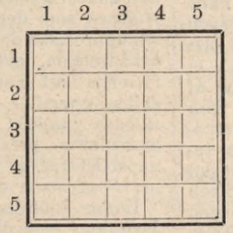

1 2 3 4 5

1) Rysk provins, 2) rysk sjö, 3) judisk benämning på präst, 4) grekisk ö, 5) land i Afrika.

G. R—d.

Lösningar.

Logogryfen: Klocka; kock, koka, kol, lock, klack, Loka, lo, klo, ko, ok, kal, ack, o. locka, klok, a, al, kola, Ola, ock, la, kalk, lack, kloak.

Ifyllningsgåtan: Sverige, Johanna, Isblock, Marocko, Pultava, Augusta, Nicanor, Spanien — Sjimpans.

Räkneuppgiften:

11	24	7	20	3
4	12	25	8	16
17	5	13	21	9
10	18	1	14	22
23	6	19	2	15

Geografiska bokstafsgåtan: Grenna, Örebro, Trosa, Eksjö, Borås, Oskarshamn, Ronneby, Gefle — Göteborg.

Rebusen: En fågelfri landskapsmålare.

Portvin, skeppadt af firman **Cockburn, Smithes & C:o i Oporto** och härstädes lagradt i flere år samt *garanteradt* fritt från främmande tillsatser, rekommenderas såsom synnerligen utmärkt till pris af kr. 2,10 pr but. *Riks- o. Allm. tel.* K. A. Nydahl & C:o, Sthlm, Storeplan 2.